Wydanie Pom.

Cena egzemplarza 2 zł

Prenumerata miesięcz. wynosi 40 zł

ILUSTROWANY KURIER POLSKI

Telefony: Centrala . . . . 33 41 i 33 42
Centrala czynna całą dobę
Redaktor Naczelny 31 60
Rozmównica publiczna . . 19 07
Centrala międzym. I. K. P. 90

Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Zryw"

Konto: P. K. O. Nr VI-140 I. K. P.

Bydgoszcz ulica Jagiellońska Nr 17

Konto bieżące: Bank Zw. Spółek Zarobk w Bydgoszczy

Sekretariat redakcji przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—12. — Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do redakcji a nie do współpracowników
Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada

Rok I | Niedziela, dnia 11 listopada 1945 roku | Nr 21

Tajemnica bomby atomowej będzie ujawniona?

Przemówienie premiera Attlee przed wyjazdem do Waszyngtonu

LONDYN (bo). Premier Attlee w wygłoszonym w piątek na bankiecie u lorda majora Londynu przemówieniu nawiązał do zakończonej niedawno wojny i ciężkich zmagań narodu angielskiego z Niemcami. Nawet w najczarniejszych godzinach — mówił premier — nie wątpiliśmy w zwycięstwo naszego oręża. Nigdy nie zapomnimy o tym, cośmy w przeciągu tych strasznych 5 lat przecierpieli. Wiemy, kto zawinił i nie wolno nam być pobłażliwym dla winowajców. Wiemy, jak bardzo kraj nasz w czasie wojny ucierpiał i że trzeba najwyższego wysiłku woli, aby go odbudować takim, jakim był. My to zrobimy" (oklaski).

Z kolei Attlee nawiązał do 28 rocznicy Rewolucji Październikowej i oświadczył, że rewolucja ta była wówczas dla Związku Radzieckiego koniecznością. „Nie możemy jednak — mówił — stale oglądać się poza siebie, i zamiast patrzeć w przeszłość, musimy wzrok nasz zwracać ku przyszłości. Mamy dużo planów, które czekają na wykonanie".

Następnie premier przeszedł do spraw Dalekiego Wschodu i podał cyfry strat wojennych zarówno Japonii jak i Sprzymierzonych. Omówił następnie zagadnienia kolonialne, podkreślając wielkie przemiany, jakie dokonały się w koloniach w przeciągu ostatnich 50 do 100 lat. Anglia pragnie pokoju tak w swoim imperium, jak i w całym świecie, a spory załatwione być muszą nie drogą wojny, lecz drogą rozumnej współpracy dyplomatycznej. „Nie znaczy to, że chcemy ludzi rozpolitykowanych, chcemy ludzi czynu. Tak jak udało się drogą dyplomatyczną załatwienie wielu spornych spraw powojennych, tak spodziewamy się, że załatwione zostaną również kwestie granic. Ciąży na nas wielki obowiązek odbudowy i naprawy szkód wyrządzonych przez wojnę. Nie stoimy tutaj sami. Pomogą nam w pracy tej Stany Zjednoczone i Związek Radziecki z generalissimusem Stalinem. Jesteśmy dumni, że danym nam było brać udział w zwalczaniu faszyzmu Niemiec i Japonii przy boku sprzymierzonych armii amerykańskiej i radzieckiej".

Premier przeszedł do omówienia swej podróży do Waszyngtonu i projektowanych rozmów z prez. Trumanem. Rozmowy te dotyczyć będą przede wszystkim tajemnicy bomby atomowej. Premier zaznaczył, że dążeniem jego jest ujawnienie tajemnicy tej bomby. „Polegamy na przyjaźni i dążeniu do pokoju wszystkich narodów i nie zawahamy się przed ujawnieniem tej tajemnicy. Wątpię, czy jest jeszcze dziś na świecie kraj, który po doświadczeniach ostatniej wojny i po strasznym spustoszeniu, dokonanym przez bomby lotnicze, zdecyduje się na użycie bomby atomowej do tak przestępczych celów. Dziękujemy Bogu, że nie doznaliśmy w Europie skutków tej strasznej broni".

Na zakończenie premier Attlee mówił o pokojowej współpracy Związku Radzieckiego, o konieczności podjęcia wysiłku nad odbudową Wielkiej Brytanii i stwierdził, że zasadnicza linia polityki angielskiej pójdzie w kierunku ugruntowania pokoju na świecie.

Bezpośrednio po przemówieniu, które spotkało się z wielkim aplauzem słuchaczy, premier udał się na lotnisko i wystartował do Waszyngtonu.

LONDYN (PAP-dr). W związku z przyjazdem premiera Attlee do Waszyngtonu i z przygotowaniem materiału do rozmów między nim a Trumanem, w Białym Domu zapowiedziano, że z powodu nawału pracy ilość audiencyj zostanie ograniczona do minimum i że nie odbędzie się również zwykła konferencja prasowa.

Prezydent Bierut do UNRRA

WARSZAWA (PR-dr). W drugą rocznicę powstania UNRRA wysłał prezydent Bierut pismo do generalnego dyrektora UNRRA, Herberta Lehmanna, w którym wyraził swój podziw dla tej wspaniałej organizacji, oraz podziękowanie za pomoc udzieloną Polsce, życząc dalszego pomyślnego rozwoju dla dobra ludzkości.

Wicepremier Mikołajczyk u min. Byrnesa

LONDYN (dr). Wicepremier Mikołajczyk w drodze powrotnej z Kanady do Polski zatrzymał się w Waszyngtonie, gdzie odbył rozmowę z min. spraw zagr. Byrnesem. Wicepremier Mikołajczyk oświadczył wobec dziennikarzy, że wybory do Sejmu polskiego odbędą się prawdopodobnie na wiosnę po powrocie półtora miliona Polaków ze wschodu oraz 1 miliona z terenów zachodnich.

17 państw żąda odszkodowań

PARYŻ (dr). W Paryżu dokonano otwarcia międzynarodowej konferencji dla spraw odszkodowań wojennych, w której bierze udział 17 państw: Francja, Anglia, Stany Zjednoczone, Belgia, Holandia, Luksemburg, Czechosłowacja, Jugosławia, Dania, Norwegia, Grecja, Australia, Nowa Zelandia, Afryka, Indie, Egipt i Szwecja. Rząd szwedzki zgłosił swe pretensje odszkodowawcze tytułem poniesionych strat w okrętach i samolotach, w wysokości $2^1/_2$ miliona koron.

Montaż obrony w Norymberdze

NORYMBERGA (dr). Naczelny prokurator Międzynarodowego Trybunału w Norymberdze oświadczył, iż proces przeciwko głównym przestępcom wojennym odbędzie się w terminie ogłoszonym i że będzie miał do pomocy 10 doradców.

NORYMBERGA (FA). W związku ze zbliżającym się terminem rozprawy przeciw przestępcom wojennym, obrońcy oskarżonych złożyli oświadczenie, że obrona zostanie na czas przygotowana. Izba adwokacka w Wiedniu odmówiła podjęcia się obrony Seyss-Inquarta, motywując swoją odmowę tym, że oskarżony, pozostając jako faszysta na usługach Niemiec utracił obywatelstwo austriackie. Rudolf Hess czuje się lepiej i zasiądzie na ławie oskarżonych. Twierdzi jednak, że cierpi na zanik pamięci? Obrońca Kruppa wniósł o odroczenie rozprawy przeciw Kruppowi do czasu jego wyzdrowienia. Według komunikatu najwyższego trybunału aresztowana została b. sekretarka Ribbentropa — Müllerowa.

Olbrzymia kartoteka przestępców

PARYŻ (dr). W Paryżu założono największą na świecie kartotekę przestępców.

Kartoteka ta zawiera karty 8 milionów przestępców wojennych, w przeważnej części członków SS, znajdujących się w obozoach koncentracyjnych. Kartoteka ta umożliwia osiągnięcie sprawcy bez podania jego nazwiska. I tak np. pewna dziewczyna rosyjska oskarżyła porucznika SS o nieznanym jej nazwisku o zamordowanie jej rodziny. Jako znaki szczególne podała, że był łysy i posiadał narbę na twarzy. W centrali przeszukano wpierw karty wszystkich oficerów SS, później szukano łysego, aż wreszcie znaleziono między nimi poszukiwanego, z narbą na twarzy, zabrano go z obozu jenieckiego, a dziewczyna rosyjska poznała w nim sprawcę morderstwa jej rodziny.

Kartoteka zbrodniarzy wojennych prowadzona jest systemem dziurkowym, jedynym jej brakiem jest brak łączności z terenami wschodnimi.

Sympatycy Niemiec bez prawa głosu

BELGRAD (dr). W niedzielę odbędą się w Jugosławii wybory, w których weźmie udział 8.200.000 mężczyzn i kobiet, a wyłączonych zostało 200.000 osób, które podczas okupacji współpracowały z Niemcami.

Ogłoszenie układu

LONDYN (PAP-dr). Jednocześnie w Rzymie, w Waszyngtonie i Londynie ogłoszono tekst układu pokojowego, zawartego między Włochami i zachodnimi sojusznikami. Układ zawiera 44 punkty. Warunki zawieszenia broni zostały znacznie złagodzone.

Nowy wysoki komisarz

LONDYN (FA). W miejsce dotychczasowego wysokiego komisarza Wielkiej Brytanii w Palestynie, który ze względów zdrowotnych podał się do dymisji, mianowany został gen. dywizji Cunningham, brat słynnego admirała Cunninghama. Nowy komisarz wsławił się w walkach w Afryce

Niespokojny Tripolis

LONDYN (FA). Pogrom żydów w Trypolisie wywołał wielkie poruszenie w Palestynie. Zamieszki wywoływane przez Arabów są na porządku dziennym. Do portu w Haifie przybył nowy transport 8.000 osiedleńców żydowskioch.

Epidemia w Wiedniu

WIEDEŃ (dr). Na wszystkich dworcach i ulicach Wiednia założono punkty sanitarne, celem uniemożliwienia rozprzestrzenienia się epidemij. Naokoło Wiednia utworzono również 10 km kordon sanitarny.

2 lata istnienia UNRRA

LONDYN (FA). Z okazji 2-ej rocznicy założenia UNRRA, pełnomocnik tej organizacji na Europę oświadczył, że z pomocy UNRRA korzystają w całej pełni Grecja, Jugosławia, Czechosłowacja i Polska, a w mniejszym rozmiarze również Włochy i Austria.

Krwawe zajścia w Rumunii

BUKARESZT (dr). W Bukareszcie doszło do zamieszek między komunistami a zwolennikami króla Michała. W dniu urodzin króla zebrał się przed pałacem 40-tysięczny tłum, demonstrujący na cześć króla, mimo iż premier Groza zabronił wszelkich publicznych owacyj w tym dniu. Gdy policja usiłowała tłum rozproszyć, padły strzały, w wyniku czego kilka osób zostało zabitych.

Min. Rzymowski u min. Bevina

LONDYN (dr). Min. spr. zagr. Wincenty Rzymowski przyjęty został wczoraj przez angielskiego min. spraw zagr. Bevina.

Dziennikarze francuscy w Warszawie

WARSZAWA (PAP-dr). Do Warszawy przybyło na zaproszenie rządu polskiego 21 dziennikarzy francuskich, reprezentujących wszystkie odłamy prasy francuskiej.

Szef UNRRA u min. Matuszewskiego

WARSZAWA (PAP-dr). Min. informacji i propagandy Stefan Matuszewski przyjął szefa misji UNRRA w Polsce i omówił z nim plan pracy UNRRA w Polsce.

Polscy marynarze chcą wrócić do Polski

PARYŻ (dr). Polski statek „Kutno" wracający do Polski zawinął do portu w Le Havre. Kapitan statku, Henryk Kowalski oświadczył, iż on wraz z całą załogą pragną jak najszybszego powrotu do kraju.

Dymitrow w Bułgarii

SOFIA (PAP-dr). Po 22 latach przybył do Bułgarii Dymitrow, który w swym pierwszym przemówieniu podkreślił, że rekonstrukcja rządu może nastąpić dopiero po wyborach.

50 lat promieni Rentgena

LONDYN (FA). Z okazji 50-tej rocznicy wynalezienia promieni Rentgena, odbyły się w Londynie uroczystości z udziałem wybitnych uczonych angielskich i z zagranicy.

Przed procesem norymberskim

W miarę zbliżania się dnia wznowienia wielkiego procesu nad głównymi zbrodniarzami hitlerowskimi, 20 listopada, zainteresowanie się rozprawą norymberską wzrasta na całym świecie. Prasa angielsko-amerykańska, francuska, rosyjska itd. poświęcają całe łamy przyszłemu procesowi. Tak np. „Daily Express" daje tytuł artykułowi: „Ludzkość oskarża", „News Chronicle": „Akt oskarżenia mówi w imieniu obrażonego sumienia ludzkości" itd.

W społeczeństwach dojrzewa coraz bardziej przekonanie, że procedura sądu luneburskiego nie może powtórzyć się w Norymberdze. „Times" pisze, że akt oskarżenia zawiera element polityki, który w żadnym wypadku nie może być usunięty z przebiegu procesu. „News Chronicle" zauważa, że "jeżeli uda się uniknąć manowców procesu luneburskiego i innych mniejszych, można będzie powiedzieć, że czas użyty na przygotowanie aktu oskarżenia nie został stracony".

Już dziś można powiedzieć, że proces norymberski będzie się różnił zasadniczo od wszystkich dotychczasowych, gdyż odrębną jest organizacja i procedura Międzynarodowego Trybunału Wojennego. Przyjrzyjmy się nieco tej sprawie.

Historia sądownictwa i historia dyplomacji nie znają instytucji tego typu. Pojawia się ona po raz pierwszy na przestrzeni dziejów. Dwie dotychczasowe próby utworzenia Trybunału Międzynarodowego zawiodły. Umowa wersalska postanowiła wprawdzie oddać Wilhelma II specjalnemu sądowi „za wyższą obrazę moralności międzynarodowej i podeptanie świętych umów", lecz decyzja ta pozostała na papierze. Wilhelma II nikt nigdy nie sądził. Podobnie po zabójstwie w 1934 r. w Marsylii króla Aleksandra jugosłowiańskiego i francuskiego min. spraw zagran. Barthou, Liga Narodów zajęła się organizacją „trybunału międzynarodowego do spraw terorystycznych, jako metody prowokacji wojny". Po dwóch latach, w 1936 roku, projekt ten Liga Narodów złożyła do archiwum.

Dopiero obecnie doszedł do skutku projekt Międzynarodowego Trybunału Wojennego, powstały na zasadzie zbiorowej deklaracji Roosevelta, Stalina i Churchilla z dnia 30 października 1943 r.

Przy opracowaniu statutu tego sądu wzięto za podstawę dwa zasadnicze systemy procesu karnego, tzw. „kontynentalny" i „anglo-amerykański". W systemie pierwszym przewodniczący sądu i sędziowie mają wobec prokuratora i obrońców bardziej aktywną rolę, niż w systemie anglo-amerykańskim, który sędziom przeznacza rolę więcej bierną. Trybunał Międzynarodowy wytworzył swój własny system: ogłoszenie na sądzie aktu oskarżenia, opracowanego znacznie obszerniej niż przyjęte to jest w sądach angielskich i amerykańskich; badanie stron w sprawie zgłoszeń i powzięcie natychmiast decyzji, badanie najpierw świadków oskarżenia, a następnie obrony, debaty stron i ostatnie słowo oskarżonych. Nowością jest w

Trybunale Międzynarodowym słowo wstępne prokuratora. Główne oskarżenie wygłasza prokurator nie przed, lecz po mowie obrońców. Pod tym względem procedura Trybunału zbliża się do systemu angielsko-amerykańskiego.

Ustawa Trybunału w dostatecznej mierze broni interesów obrońców. Przewidziane jest wręczenie kopii materiału oskarżenia podsądnym w języku macierzystym. Podsądni mają prawo składać wyjaśnienie, wzywać świadków, obierać sobie obrońców itd. Z artykułów kodeksu Trybunału Międzynarodowego najważniejsze są 6 i 27. Art. 6 dzieli przestępstwa na 4 kategorie: 1. ogólny plan, czyli zmowa przeciwko ludzkości, 2. przestępstwo przeciwko pokojowi (rozpętanie wojny zaczepnej), 3. przeciwko ustawom i obyczajom prowadzenia wojny (zabójstwa ludności cywilnej i jeńców, niszczenie miast itd.), 4. przestępstwa przeciwko ludzkości (zbrodnie i gwałty popełnione z motywów politycznych, rasowych i narodowych).

Art. 27 jako wymiar kary przewiduje za wszystkie te przestępstwa karę śmierci lub inną karę, którą Trybunał uzna za sprawiedliwą.

W skład Trybunału zgodnie z art. 2. ustawy wchodzi czterech członków Sądu i czterech zastępców. Każda ze stron: Stany Zjedn., Anglia, ZSRR i Francja, wyznaczają po jednym sędzi i jednym zastępcy. Kworum stanowi obecność wszystkich czterech członków Trybunału. Do decyzji potrzebna jest zwykła większość głosów. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Przewodniczący wybierany jest z zachowaniem zasady kolejności. Jeżeli posiedzenia odbywają się na terytorium jednej z umawiających się stron, przewodniczy sędzia wyznaczony przez tę stronę.

Charakterystyczną dla organizacji Trybunału Międzynarodowego jest konstrukcja jego aparatu śledczego i oskarżającego. Skład Komitetu do badania sprawy i oskarżenia głównych przestępców wojennych stanowią czterej główni prokuratorzy, wyznaczeni przez rządy Angli, Francji, Stanów Zjed. i ZSRR.

Główni oskarżyciele i ich aparat sporządzają akt oskarżenia i występują jako prokuratorzy na posiedzeniach Trybunału. Komitet oskarżycieli zatwierdza akty oskarżenia i skierowuje sprawę do Trybunału Międzynarodowego. Oto w głównych zarysach organizacja sądu nad głównymi zbrodniarzami hitlerowskimi.

Sądząc z komentarzy prasy angielskiej na tle oczekiwanego procesu, należy liczyć się z pewnymi trudnościami. Część prasy angielskiej usiłuje dla celów politycznych złagodzić przestępstwa głównych zbrodniarzy. Wbrew jednak temu stanowisku należy oczekiwać przezwyciężenia przeszkód w interesie sprawiedliwości i poszanowania praw międzynarodowych.

Główni zbrodniarze nie mogą ujść karzącej ręki sprawiedliwości.

H. Barański

Świadczenia rzeczowe na Śląsku

KATOWICE (PAP-dr). Województwo Śląsko-Dąbrowskie stoi w pierwszym rzędzie w akcji świadczeń rzeczowych, a w nim powiat Rybnicki, dostarczając ponad 2000 ton zboża i wykonując tym samym plan z 3 procentową nadwyżką.

Krzycki na Śląsku

WARSZAWA (FA). Przewodniczący Rady Polaków w Ameryce Leon Krzycki, bawi na Śląsku. Celem podróży jest nawiązanie osobistego kontaktu z górnikami, przedstawicielami ciężkiego przemysłu i całym światem pracy Górnego i Dolnego Śląska.

Likwidacja karteli

TOKIO (dr). Do Tokio przybędzie wkrótce grupa rzeczoznawców amerykańskich, która zajmie się likwidacją karteli japońskich. Prasa japońska dążenia amerykańskich władz okupacyjnych w tym kierunku nie tylko popiera, lecz nawet domaga się zlikwidowania również i mniejszych karteli

Sprawa Palestyny

LONDYN (dr). Liga Arabska postanowiła odroczyć walne zebranie do chwili powrotu generalnego sekretarza, który uda się do Waszyngtonu, by przedstawić Trumanowi punkt widzenia Arabów na sprawę palestyńską. Zebranie Ligi zostanie natychmiast powołane po powrocie sekretarza.

Wezwanie Naczelnego Dowódcy W. P.

WARSZAWA (PAP-dr). Naczelny Dowódca Wojsk Polskich prosi społeczeństwo o przekazanie do wydziału historycznego Sztabu Generalnego w Warszawie, Aleje Stalina 5, dokumentów wojskowych odnoszących się do działań kampanii wrześniowej, jak szkice, mapy z naniesionymi sytuacjami, fotografie itd. Poza tym przyjmuje pisemne lub ustne relacje osób biorących udział w kampanii, z podaniem dokładnych miejscowości, dat, godziny, wydanych rozkazów, nazw dowódców. Zeznania powinny być całkowicie bezstronne i umożliwić subiektywną ocenę.

Gdy szalał terror hitlerowski...

MONACHIUM (FA). W Monachium ujawniono obecnie szczegóły stracenia grupy studentów w lutym i kwietniu 1943 r. Studenci uniwersytetu w Monachium już od 1941 r. prowadzili zdecydowaną walkę przeciw Hitlerowi, drukując ulotki i rozwieszając je nocami na murach. Napisy „Precz z Hitlerem" ukazywały się stale i grupy SA i Hitlerjugend miały codziennie pracę z usuwaniem tych napisów. Działalność studentów wzmogła się po klęsce pod Stalingradem. W czasie jednego z zebrań propagandowych na głowy zgromadzonych na dziedzińcu studentów posypały się ulotki, zawierające oskarżenie przeciw winowajcom tej strasznej klęski. Woźny uniwersytetu zauważył studenta Hansa Scholla w chwili, gdy przez okno auli zamierzał wyrzucić drugą paczkę ulotek i w chwilę potem nastąpiło aresztowanie Scholla wraz z siostrą i innym studentem medycyny. Dochodzenia trwały tylko 4 dni, po czym aresztowanych stracono przez zgilotynowanie.

Włosi walczą o zwrot kolonij

WASZYNGTON (BBC-dr). Amerykańskie min. spraw zagr. ogłosiło treść listów wymiennych między rządem włoskim a amerykańskim. W piśmie do Trumana premier włoski Paree oświadczył, że Włochy nie proszą o nic, co im się nie należało, i co przemocą zostało oderwane innym, Włochy jednak nie mogą zrezygnować z kolonii, gdyż to przeszkodziłoby podtrzymaniu zasad demokratycznych kraju i pozbawiłoby zaufania do sprawiedliwości poczynań międzynarodowych Sojuszników.

Amerykański min. spraw zagr. Byrnes otrzymał pismo od włoskiego min. spr. zagr. de Gasperi, w którym tenże daje wyraz swej nadziei, że Cyrenaika i Eritrea pozostaną przy Włoszech.

Poza tym Włochy nie sprzeciwiają się niektórym żądaniom granicznym Jugosławii, mimo, iż granice te zostały uregulowane w r. 1920 w dobrowolnej umowie. Włochy są również gotowe oddać Grecji i Dodekanez ale raz jeszcze podkreślają konieczność zatrzymania kolonij.

Świat w kilku wierszach

Dwóch lotników japońskich dokonało zamachu na japońskiego ministra spraw wewnętrznych. Zamach się nie udał.

Premier belgijski van Acker powrócił z Londynu do Brukseli. Rozmawiał tam z Attlee i Bevinem.

W przyszłym tygodniu wyjedzie do Grecji misja angielska, celem przedyskutowania problemów gospodarczych.

Angielscy członkowie parlamentu przybyli do Belgradu w celu omówienia gospodarczych, politycznych i socjalnych spraw Jugosławii.

Ogrodzenie, otaczające siedzibę Hitlera w Berchtesgaden, zostało rozdane okolicznym chłopom. Drzwi i bramy sprzedane będą osobno.

Szef tymczasowego rządu Wenezueli podał do wiadomości, iż 3-ch byłych członków rządu pociągniętych będzie do odpowiedzialności za sprzeniewierzenie pieniędzy państwowych.

Okupacja Japonii trwać będzie 3 do 5 lat. Amerykanie spodziewają się, iż do tego czasu uda się zniszczyć w Japonii ducha militaryzmu.

Nowomianowany poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny królestwa Norwegii przybył wczoraj do Warszawy.

W okolicach Berlina udało się odnaleźć części turbinowe, będące własnością jednej z fabryk śląskich. Części te będą przewiezione samochodami ciężarowymi do Polski.

Przedstawiciele duchowieństwa amerykańskiego w ilości 600 osób, wysłali notę do premiera Brazylii, w której protestują przeciwko aresztowaniu znanego przywódcy komunistów brazylijskich, stwierdzając, iż jest to ograniczenie swobód demokratycznych.

Z konferencji młodzieży w Londynie

LONDYN (bo). Na konferencji młodzieży w Londynie radzono nad planem statutu światowej federacji młodzieży demokratycznej. Wszyscy przemawiający podkreślili swe chęci pomocy planowym statutom, oraz zaznaczyli potrzebę zjednoczenia wszystkich organizacji młodzieżowych.

Poraz pierwszy przemawiał delegat młodzieży greckiej, Jannakopoulos, organizator oddziałów partyzanckich młodzieży w czasie okupacji Grecji. W swej przemowie zaznaczył on konieczność zjednoczenia młodzieży, i federacji organizacji młodz. całego świata.

Na zakończenie obrad wysłano depeszę z życzeniami do przedstawicieli młodzieży Zw. Radzieckiego, w związku z 28 rocznicą wielkiej rewolucji.

Czołowi hitlerowcy rabusiami

NOWY JORK (PAP). Prasa amerykańska donosi, że przedstawiciele amerykańskich władz wojskowych ogłosili raport o działalności niemieckiego Banku Rzeszy, który przechowywał kosztowności należące do SS-owców. Dla przechowania tych kosztowności została zawarta specjalna umowa między byłym dyrektorem Banku Rzeszy Funkiem i Himmlerem. Bank Rzeszy przyjmował kosztowności zrabowane w krajach okupowanych, również w Oświęcimiu i innych obozach koncentracyjnych, a w szczególności walutę zagraniczną, złote zęby, klejnoty i inne wyroby ze złota. Bank sprzedawał te kosztowności prywatnym nabywcom i niemieckiej kasie pożyczkowej. W sprawę tę był wmieszany także były hitlerowski minister finansów von Crossigk.

Francja w obliczu wielkich przemian

PARYŻ(dr). W Paryżu dokonano wczoraj wyboru prezydenta francuskiego zgromadzenia ustawodawczego. Olbrzymią większością głosów wybrano przywódcę ruchu oporu i byłego przewodniczącego francuskiego zgromadzenia doradczego w Algerze za czasów okupacji, Feliksa Gouin'a.

Wyboru głowy państwa dokona się prawdopodobnie na przyszły tydzień, gdyż w związku ze zbliżającym się francuskim świętem zwycięstwa (11 listopada), członkowie zgromadzenia rozjadą się do swych miejscowości. Poza tym trzy główne partie nie uzgodniły swego planu.

Co piszą inni?

Łużyce

Interesujące uwagi w sprawie Serbów Łużyckich przynosi „Przekrój" w felietonie Edmunda Osmańczyka:

„Czy wiecie, gdzie są Łużyce? — Pytam, bo rozmiawiałem z paroma wybijającymi się politykami, którzy nic o Łużycach nie wiedzieli.

A wiedzieć warto, bo to nasz nowy sąsiad na zachodzie. Sąsiadujemy bowiem z Serbami Łużyckimi na przestrzeni 150 km naszej granicy zachodniej, która liczy trzysta kilkadziesiąt kilometrów i na całej swej przestrzeni uważana jest przez większość Polaków za granicę polsko-niemiecką. W rzeczywistości nasza granica z narodem niemieckim biegnie tylko na przestrzeni od ujścia Nysy Łużyckiej do Odry, aż do Świnoujścia, czyli około 200 km! Wzdłuż zaś Nysy Łużyckiej aż do granicy czeskiej sąsiadujemy z Łużycami, gdzie po dziś dzień mieszka około 500.000 Serbów Łużyckich, bohatersko trwających przy mowie i obyczajach przodków od czasów utraty swej niepodległości, to jest od czasów Bolesława Chrobrego. Łużyczanie pragną autonomii terytorialnej. Wydaje się rozsądnym poprzeć ich dążenia. Skracamy granicę z Niemcami wyłącznie do północnej Odry. Zdobywamy zaś granicę z przyjaciółmi".

Dlaczego sojusz ze Związkiem Radzieckim?

„Polska Zbrojna" wskazując na znaczenie naszego sojuszu ze Związkiem Radzieckim, który jest realną gwarancją stałego pokoju, zwraca zarazem uwagę na wspólność interesów naszych i radzieckich, gdyż:

„ U podstaw sojuszu polsko-radzieckiego leży także wspólność interesów gospodarczych. Drogi polskiego przemysłu nie prowadzą na zachód. Tam albo w ogóle nie potrzeba naszych towarów, albo potrzeba w niewielkiej ilości, albo też wreszcie tylko w czasie chwilowej koniunktury. Natomiast nasze wyroby przemysłowe mają trwale zapewniony zbyt na wschodzie. Kto ma pod tym względem jakiekolwiek wątpliwości, niech sięgnie pamięcią w niezbyt odległe czasy między rokiem 1921 a 1939, kiedy to polski przemysł, handel, rolnictwo i — co za tym idzie — całe wewnętrzne życie kraju zostało porażone anemią wskutek zdezorganizowania wymiany towarowej ze Związkiem Radzieckim jako wyniku naszej błędnej polityki państwowej. Równocześnie próby otwarcia sobie rynków zbytu na zachodzie załamywały się, lub kształtowały się opornie pomimo wysokich ofiar z naszej strony. Niech tych doświadczeń nie zaciemniają obecne przejściowe trudnoścci w stosunkach gospodarczych, między wyniszczoną Polską i ciężko dotkniętym Związkiem Radzieckim".

Sens procesu

„Rzeczpospolita" domagając się spopularyzowania sensu zbliżającego się procesu norymberskiego, pisze:

„Bo narody domagają się właśnie procesu. Ale — dodajmy jednocześnie — takiego procesu, takiego przewodu sądowego, który stałby się jeszcze jednym osiągnięciem zwycięskiej demokracji powojennej, który zharmonizowałby salę sądową z faktem tej miary, co samo zaistnienie takiego aktu oskarżenia, takich oskarżonych.

Pociągnięcie do odpowiedzialności ludzi — nie tylko przecież za naruszenie obowiązujących umów międzynarodowych w sposobie prowadzenia wojny, ale za samo wywołanie wojny, za jej przygotowanie i finansowanie; określenie mianem przestępstwa agresji wewnętrznej, wszelkiego zamachu dyktatorskiego na swobody demokratyczne jest bezsprzecznie wielką rewolucją w stosunkach międzynarodowych, rewolucją już zalegalizowaną i skodyfikowaną w paragrafach nowego, rewolucyjnego prawa międzynarodowego. Natomiast sam sposób prowadzenia rozprawy sądowej w tej postaci, w jakiej wystąpił on — przy akompaniamencie humanitarzystów z nad Tamizy — w Lüneburgu, świadczy o tym, że salę sądową może jeszcze zalać mrok przedwojennych pojęć, że nieprzezwyciężony tradycjonalizm procedury sądowej grozi spętaniem rozmachu aktu oskarżenia".

Rażąca niesprawiedliwość

Należy położyć kres przywracaniu majątków zrehabilitowanym „volksdeutschom"

Sądy polskie rozpatrują obecnie liczne sprawy rehabilitacyjne „volksdeutschów" II grupy. W większości wypadków rozprawy kończą się wyrokiem przywracającym wnioskodawcy prawo obywatelskie polskie z ponowną przynależnością do Narodu Polskiego. Jest zrozumiałe, że w powodzi wniosków mogą zapaść i zapadają wyroki niezgodne z naszym narodowym poczuciem sprawiedliwości. Najczęściej sprawa ma się tak, że wnioskodawca wkracza na salę sądową z całą czeredą „swoich" świadków. Świadkowie, którzy mogliby obciążyć wnioskodawcę, stronią od sądu. W naszym społeczeństwie istnieje bowiem wyraźna niechęć do przekraczania progów sądowych. Poza tym nie ma u nas tendencji oskarżycielskich. Nie chcemy, jeśli to tylko możliwe, zamykać nikomu drogi powrotu na łono Ojczyzny.

Należy jednak pamiętać, że rehabilitacja nie przekreśla czynu, którego zmazać nie da się w ogóle, że — jest to tylko i wyłącznie akt łaski, puszczenie w niepamięć przestępstwa, słowem amnestia — i nic więcej. Taki zrehabilitowany jeszcze długo nie może uważać się za zrównanego z Polakiem partyzantem, deportowanym na prace przymusowe, osadzonym w okrutnych obozach śmierci. Byłaby to niesprawiedliwość i kara za wytrwanie w polskości.

Dlatego też ostro zaprotestować musimy przeciwko odbieraniu repatriantom majątków i przekazywaniu ich poprzednim właścicielom „volksdeutschom". Jest to rażąca krzywda, wywołująca zgorszenie publiczne. Jest to demoralizowanie tych, którzy nawet w najgorszych warunkach nie skapitulowali i nie ulegli terrorowi hitlerowskiemu.

Rehabilitowanych możnaby odszkodować przyznaniem ziemi i zabudowań na terenach odzyskanych. Niechaj tam wykażą swe przywiązanie do polskości — niechaj twardą, mozolną pracą udowodnią swą miłość dla Ojczyzny i wyrażą skruchę za swe odstępstwo od Narodu w najcięższych Jego chwilach dziejowych.

Jest poważna różnica pomiędzy grupą II („volksdeutsche") i grupą III („eindeutschowani"). Podczas gdy II grupa była na pełnych prawach z Niemcami, na grupę III Niemcy patrzeli z niedowierzaniem, a w tajnych raportach policyjnych jej członków wyraźnie określali jako niepewnych, nie objawiających żadnego zainteresowania sprawami niemieckimi.

Jak słychać, w tych dniach ukaże się rozporządzenie rządowe, które położy kres dotychczasowym praktykom, krzywdzącym wiernych synów Ojczyzny. Odebrany „volksdeutschom" majątek w przyszłości nie będzie przywrócony poprzedniemu właścicielowi nawet po uzyskaniu rehabilitacji.

(m).

KRONIKA BYDGOSKA

Dnia: 11 listopada
Kalendarzyk: Marcina.

Co? gdzie? kiedy?

TEATR POLSKI

Sobota: 10. 11. „Moralność Pani Dulskiej". **Niedziela:** godz. 15-ta „Moralność Pani Dulskiej", godz. 18.30 „Moralność Pani Dulskiej". **Poniedziałek:** „Dzień Zaduszny",

TEATR LALEK (Jagiellońska 79)

Sobota 9. 11. g. 16 „O krawczyku-wędrowniku". Niedziela: g. 16 „O krawczyku-wędrowniku".

TEATRY ŚWIETLNE

Pomorzanin — „Dr Murek".
Wolność — „Dr Murek".
Polonia — „Za siedmioma górami"
Orzeł — „U kresu drogi".
Bałtyk — „Czy Lucyna to dziewczyna".

DYŻURY APTEK:

Apteka Centralna, Al. 1 Maja 27

Apteka Pod Złotym Orłem, Stary Rynek.

NAJWAŻNIEJSZE TELEFONY:

Komenda Wojewódzka M. O. 15-76
Komenda Miasta M. O. 23-47
Straż Pożarna 11-11
Pogotowie Ratunkowe 15-53
Rozmowy międzymiastowe 15-90 i 15-91
Biuro napraw telefonów 11-15

OD ADMINISTRACJI „I. K. P."

Szanownym Czytelnikom wyjaśniamy, że prenumerata miesięczna „Ilustrowanego Kuriera Polskiego" wynosi 40 zł.

Czytelnicy muszą jednak ponosić koszty doręczania, wynoszące na miejscu 3 zł, poza miejscem 10 zł

Równocześnie apelujemy do naszych Czytelników, aby nam zechcieli łaskawie komunikować o każdym wypadku niedoręczania pisma przez pocztę lub naszych roznosicieli.

Obywatelski Komitet Dzielnicowy Bartodzieje Małe—Rupienica—Stare Miasto przypomina, że dziś w sobotę, dnia 10. 11. br. o godz. 19-tej odbędzie się w Strzelnicy przy ul. Toruńskiej 30 wielka zabawa jesienna.

Czysty dochód przeznacza się na potrzeby szkoły i biednych dzielnicy.

Łańcuch ofiar na rzecz szkoły

Akcję zapoczątkowaną przez prez. p. Twardzickiego kontynuuje cukiernia „Cristal" wpłacając zł 1000.

O dalsze kucie ogniwa proszone są: fabryka cukierków, Pomorska 60, fabryka cukierków Józef Kałas i Wojtaszak, skład cukierków „Bombonierka", cukiernia „Bałtyk", cukiernia Burzyński, cukiernia Biegoński, cukiernia Nasiadek, cukiernia „Irena", bar „Okocim", i restauracja „Ritz".

Akademia w dniu święta ZSRR

BYDGOSZCZ 8. 11. Na cześć 28 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej odbyła się w Bydgoszczy w sali OKZZ uroczysta akademia zorganizowana przez Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Obecnych na sali wojewodę pomorskiego dr Pasemkiewicza, komendanta miasta płk. Bierendiejewa, przew. Woj. R. N. Wiechno, prezydenta miasta Twardzickiego, płk. Sidorskiego i innych gości powitał prezes Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej Tadeusz Kański. Na część oficjalną programu złożyły się dwa referaty polityczne. Pierwszy wygłosił mjr. Armii Czerwonej Niepoczyłowicz. Tematem referetu było znaczenie Rewolucji Październikowej dla narodów radzieckich. Prelegent przedstawił straszne stosunki gospodarcze i społeczne panujące w Rosji carskiej, które stały się powodem długo przygotowywanej rewolucji. Podkreślił on, że Rewolucja Październikowa dała wolność wszystkim uciśnionym przez carat narodom. Następnie kpt. Malinowski przedstawił w swym referacie wpływy wielkiej rowolucji na losy Państwa Polskiego. Mówiąc o latach wspólnej walki „za naszą i waszą wolność" zwrócił uwagę, że ZSRR pierwszy uznał niepodległość Polski w r. 1917.

Po części oficjalnej nastąpiła część artystyczna, o której piszemy na innym miejscu.

Kwesta na rzecz zdemobilizowanych żołnierzy

W dniu 11 listopada Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza przeprowadza kwestę uliczną celem zdobycia funduszu na zapomogi dla zdemobilizowanych oraz sierót i wdów po poległych żołnierzach polskich.

Ofiarne społeczeństwo bydgoskie napewno nie poskąpi datków na ten cel i zebrany tą drogą fundusz dopomoże do ulżenia doli tym właśnie, którzy na to najbardziej zasługują.

Ograniczenie dostawy gazu

BYDGOSZCZ. W związku z ograniczonymi dostawami węgla, Gazownia Miejska wprowadza z dniem ogłoszenia nowe ograniczenie zużycia gazu dla odbiorców prywatnych do wysokości 30 m^3 gazu, zamiast dotychczasowych 50 m^3 gazu na jeden gazomierz miesięcznie. Równocześnie wszystkie podwyższenia kontyngentów unieważnia się.

W razie przekroczenia kontyngentu 30 m^3, nastąpi natychmiastowe odjęcie gazomierza i tym samym pozbawienie możności kozystania z gazu. Gazownia Miejska, podaje powyższe ograniczenia do wiadomości, wzywa równocześnie wszystkich obywateli miasta, aby w interesie własnym i ogółu zastosowali się do nowych ograniczeń przed daleko idącą oszczędność zużycia gazu.

Rozwój szkolnictwa rolniczego na Pomorzu

BYDGOSZCZ. Po przeprowadzeniu reformy rolnej w Polsce, rozwija się szkolnictwo rolnicze na Pomorzu. Do chwili obecnej uruchomiono 4 licea rolnicze z kursem 3-letnim w Bydgoszczy, Złotowie, Toruniu i Inowrocławiu. Po ich ukończeniu uczniowie otrzymują dyplom technika. Poza tym istnieją 3-letnie gimnazja rolnicze w Bydgoszczy, Toruniu i Złotowie. Utworzono roczne szkoły rolnicze w Inowrocławiu, Chełmży, Starym Brześciu, Świeciu nad Wisłą, Pawłowie pod Chojnicami, Marysinie koło Lubrańca, Marulewach pod Inowrocławiem oraz w Więcborku.

Redakcja działu wiadomości potocznych przyjmuje zainteresowanych codziennie w godzinach od 11,30 do 12.

Pomorzanie na terenach odzyskanych

BYDGOSZCZ. Pomorzanie z przeludnionych wsi i miast zgłaszają się w oddziałach Państw. Urz. Repatr. celem osiedlenia na ziemiach odzyskanych. Państw. Urz. Repatr. na Pomorzu zanotowały w ogólności 11.200 rodzin (33.000 osób) ludności wiejskiej oraz 5.000 rodzin (12.500 osób) ludności miejskiej, wyrażających chęć osiedlenienia się i zakładania nowych ośrodków pracy na Zachodzie.

Do dnia 1 listopada wysłano z woj. pom. na tereny odzyskane 6.100 rodzin ludn. wiejsk., które objęły gospodarstwa poniemieckie w okolicach Szczecina, Kołobrzegu, Koszalina i Lęborka.

Nieudały zamach na kierownika „Baconu"

BYDGOSZCZ. Dzięki wytrwałej pracy Wydziału Śledczego przy Komendzie Miasta M. O., udało się ująć dwu zbrodniarzy: Wojtkowiaka Władysława oraz Jana Muchę, zamieszkałych w Bydgoszczy.

Obaj zbrodniarze planowali zamach na życie kierownika „Baconu" Sypniewskiego, celem zdobycia kwoty zł 180.000 — które Sypniewski niósł do domu.

Wydział Śledczy pokrzyżował ich plany aresztując obu jeszcze przed zamachem. Aż do chwili przybycia do Komendy Miasta M. O. Wojtkowiak i Mucha nie wiedzieli, o co chodzi. „Gdybym przypuszczał — powiedział Wojtkowiak — strzelałbym z pistoletu, aż by się lufa rozpaliła, a ostatnią kulę wpakowałbym sobie". Wojtkowiakowi i Musze grozi kara więzienia kilkunastu lat.

O książki polskie dla Polonii Zagraniczne

Komisja Międzyministerialna Opieki nad Polakami zagranicą, działająca przy M. S. Z., apeluje do wszystkich instytucji, stowarzyszeń i osób prywatnych oraz prosi je o składanie wszelkich materiałów, wchodzących w zakres zagadnień oświatowo-kulturalnych, jak podręczniki szkolne, dzieła klasyków polskich, encyklopedie, tygodniki itp.

Materiały te będą natychmiast przekazywane ośrodkom polskim za granicą, które obecnie wobec zniszczenia w kraju wszystkich prawie zapasów druków, wchodzących w zakres pracy oświatowo-kulturalnej, są zupełnie pozbawione możności korzystania z dorobku kulturalnego swego narodu oraz kształcenia się w języku ojczystym.

Dary składać należy w Urzędach Wojewódzkich, Powiatowych i Miejskich Informacji i Propagandy, a na terenie Warszawy w Biurach „Orbisu".

Poczta z zagranicy nadeszła

GDYNIA, 9. 10. (tel. wł.). Przybyły w dniu 7 bm. do portu gdyńskiego angielski statek „Fort Spakanen", przywiózł 181 worków poczty, pochodzącej z krajów zamorskich, głównie z Ameryki. Jest to po wojnie pierwsza poczta, która nadeszła do Polski drogą morską.

Zaludniamy Ziemie Zachodnie

POZNAŃ (kor. wł.) W czasie od 29. 10. do 3 bm. z ramienia PZZ w Poznaniu, wyjechało na nowo odzyskane ziemie 2094 osób, z ramienia PUR-u 317 osób. Jak widzimy, mimo zbliżającej się zimy akcja osiedlania się na Ziemiach Zachodnich nie doznaje większej przerwy. *(p)*

Rejestracja emerytów

Ministerstwu Administracji Publicznej potrzebne są dane o liczbie osób, uprawnionych do pobierania zaopatrzeń emerytalnych, pensji wdowich i sierocych, przysługujących z tytułu pracy w związkach samorządu terytorialnego, oraz dane o stanie samorządowych funduszow emerytalnych. W związku z tym Ministerstwo zarządziło rejestrację emerytów samorządowych, a zwłaszcza emerytów repatriantów z terenów, położonych na wschód od linii Curzona.

Z notatnika reportera

Pożar w Łęgnowie. Z niezbadanych dotąd powodów wybuchł pożar w Samochodowych Warsztatach Reperacyjnych w Łęgnowie. Po przybyciu na miejsce Straż Pożarna mimo braków technicznych ugasiła pożar w przeciągu 2 i pół godzin. Straty niewielkie.

Jeszcze jedna niesumienna służąca. Przed Sądem Grodzkim w Bydgoszczy, stanęła niejaka Urszula Wiśniewska lat 24, oskarżona o kradzież garderoby swojej pracodawczyni Lucyny Kaszewskiej. Oskarżona w dwa dni po przystąpieniu do służby dopuściła się kradzieży futra fokowego, płaszcza i sukienek. Za kradzież, oraz za próbę ucieczki z gmachu sądu oskarżona skazana została na 2 lata więzienia i pozbawienie praw obywatelskich i honorowych na przeciąg 5 lat.

Swawola czy demokracja?

Zdarza się czasem, że na pozór drobny szczegół zmusza człowieka do głębszego zastanowienia się, niz wielkie światowe zagadnienia.

Różni różnie pojmują demokrację — jedni jako wolność do myśli, słowa i czynu dla dobra całego Narodu i Państwa, drudzy jako niczem niekrępowaną swawolę własnego działania, ograniczoną jedynie własnym kaprysem czy własnym „widzi mi się".

...Do szkoły powszechnej przy ul. Nowodworskiej w Bydgoszczy przychodzi matka z zamiarem zabrania syna swego do lekarza w czasie odbywania się lekcji. Bez pukania wchodzi do klasy i wywołuje syna. Na zwróconą jej przez nauczycielkę G. uwagę, że przede wszystkim winna się zwrócić do nauczycielki o zezwolenie, matka L. odpowiedziała z patosem: „Jest Polska Demokratyczna, każdy może robić, co chce"...

Nie tędy droga, matko L.! do wychowania swych dzieci. Metoda ta prowadzi do nieokiełznanej niczym swawoli, do nierządu, który Polskę zgubił.

Nowoczesna Polska Demokratyczna — to Polska karnych i zdyscyplinowanych obywateli, — to Polska oparta na harmonijnej współpracy wszystkich obywateli, — to Polska oparta na prawie i na posłuchu prawa..., na wzajemnym szacunku obywateli.

Młodzież trzeba uczyć posłuchu i szacunku dla starszych i... przede wszystkim służyć dobrym przykładem.

Tak! — Demokracja to Wielka Rzecz, tylko trzeba się umieć w nią wżyć i z nią żyć.

Więcej czynów, a mniej deklamacji na temat demokracji. (Hate)

Akcja osiedleńcza w pow. bydgoskim i sępoleńskim zakończona

BYDGOSZCZ. Akcję osadniczą zakończono w powiecie bydgoskim i sępoleńskim. W powiecie bydgoskim osadzono 695 rodzin repatriantów i przesiedleńców (2.800 osób) na 438 gospodarstwach poniemieckich. Ponadto na terenie miasta Bydgoszczy osiedlono 790 repatriantów.

W powiecie sępoleńskim osadzono 116 rodzin (485 osób) na 96 gospodarstwach. Jedna rodzina w powiecie sępoleńskim otrzymała przeciętnie 17,4 ha ziemi.

Z życia organizacji

Walne Zebranie kurkowego Bractwa Bydgoszczy odbędzie się w niedzielę, dnia 11 bm. o godz. 15 w sali Izby Rzemieślniczej, Jagiellońska 32. Wszystkich braci, jak również braci przybyłych z innych miast, pragnących być naszymi członkami oraz sympatyków Bractwa uprzejmie prosimy.

Komitet Organizacyjny

Na radiowej fali

ROZGŁOŚNIA BYDGOSKA
Sobota 10 listopada

6.55 — Transm. z Warsz. 8.00 — Progr. na dz. bież. 8.05 — Wiad. miejsc. 8.10 — Konc. por. z płyt — muz. operowa. 12.00 — Transm. z Warsz. 13.30 — Pog. w opr. A. Pochwatko pt. „Gospodarstwa powstałe z reformy rolnej". 13.40 — Muz. tan. z płyt. 13.50 — Skrz. posz. rodz. 14.00 — Pog. akt. w opr. Fr. Bzamowej. 14.10 — Wiad. mejsc. 14.15 — Kron. pom. 1425 — Przegl. prasy. 14.35 — Rec. flet. W. Jestiefiejewa. 15.00 — Konc. rekl. z Torunia. 15.15 Aud. M. O. 16.00 — Transm. z Warsz. 17.30 — Teatr Wyobraźni słuchowisko pt. „Romans o lisie" (na podstawie materiałów z XII w.) w opr. A. Rozentalowej z Torunia. 18.00 Transm. z Warsz. 18.20 — Aud. słown.-muz. Z. Ławęskiej pt. „Tańce stylizowane" z Torunia. 18.50 — Fel. pt. „Aleksander Orłowski—I-szy malarz Polski" w opr. T. Niesiołowskiego z Torunia. 19.00 — Transm. z Warsz. 19.15 — Toruń na ant. bydgoskiej. 19.30 — Transm. z Warsz. 21.00— Konc. życz. 21.45 — Skrz. posz. rodz. 22.00 — „Jazz i piosenka" w wykonaniu M. Nowosad — śpiew i G. Kardasia — fort. 22.25 — „O dawnej Bydgoszczy i dzisiejszej stolicy Pomorza" pog. w opr. Zb. Wicherka. 22.30 — Konc. rekl. 22.50 — Wiad. ze świata. 23.00— Progr. na dzień nast. Zak. aud. Hymn.

Z sali koncertowej

Wieczór muzyki rosyjskiej

W artystycznej części Akademii 28 Rocznicy Rewolucji Październikowej po raz pierwszy usłyszeliśmy orkiestrę symfoniczną pod dyr. Michała Relskiego. Brak funduszów uzależnia istnienie orkiestry od dobrej woli grających w niej muzyków. Ponadto różne czynniki (czyżby z braku zrozumenia?) robią muzykom należącym do innych orkiestr trudności, które trzeba pokonywać na pół godziny przed występem. Nie wpływa to dodatnio na samopoczucie muzyków i dyrygenta. Uwertura do opery Rosłan i Ludmiła Michała Iwanowicza Glinki (1804—1857) — twórcy narodowej opery rosyjskiej — wywarła na ogół dodatnie wrażenie, mimo szeregu niedociągnięć (pogubiły się niektóre instrumenty) i pewnego zdenerwowania. Trzy numery Piotra Iljicza Czajkowskiego (1840—1893): Walc z baletu „Zaczarowana Królewna", Taniec rosyjski i fragmenty z opery „Eugeniusz Onegin" wypadły bardzo dobrze. Wyjątkowo dobrze obsadzone są pulpity skrzypiec, słabiej instrumenty dęte. Dzięki ofiarnej i fachowej pracy energicznego dyrygenta orkiestra zgrała się już znakomicie. Spodziewać się należy, że czynniki oficjalne i społeczeństwo bydgoskie zainteresują się debiutująąc orkiestrą symfoniczną i udzielą nowopowstałej placówce jak najdalej idącego poparcia.

Z solistów na specjalne wyróżnienie zasługuje Halina Ottoczko — mezzo-sopran o głębokim brzmieniu i doskonale opanowanej technice głosowej. Odśpiewała z dużym wczuciem się w treść scenę wróżby z opery „Chowańszczyzna" Modesta Mussorgskiego (1839—1881), Czajkowskiego „Męstwo" i króciutką lecz efektowną pieśń Aleksandra Greczaninowa: „Kraju mój". Należałoby popracować jeszcze nad dykcją w górnych dźwiękach. Stwierdzić trzeba, że Bydgoszcz posiada artystkę dużej miary.

Baryton Konstanty Wroczyński wystąpił w Bydgoszczy po raz pierwszy. Materiał głosowy doskonały, lecz wyczuwa się brak modulacji, giętkości i panowania nad głosem, które daje ciągła praca nad sobą. Aria z opery ,Kniaź Igor" Aleksandra Borodina (1833—1887) wypaść mogła o wiele ciekawiej przy zastosowaniu większej skali dynamicznej. Tu i ówdzie usterki dykcji. Znacznie lepiej opracowane było: „Błogosławię was lasy" Czajkowskiego. Solistom akompaniowała bez zarzutu Felicja Krysiewiczowa. Znany i doskonały pianista Jerzy Jasieński miał swój mniej szczęśliwy dzień. Preludium na lewą rękę Sergiej Rachmaninowa (1873—1939) i toccata Haczaturiana (współczesny kompozytor sowiecki) zwłaszcza ta ostatnia wymagająca dużo temperamentu, wypadły nieco blado. Wiadomo jednak, że i najlepsi muzycy posiadają swoje dni niedyspozycji.

Fr. Wesołowski

Konkurs na najlepsze wyniki

w pracy spółdzielczej

Przed ruchem spółdzielczym w Odrodzonej Polsce stanęły ogromne zadania do rozwiązania. Cele, które spółdzielczość stawia przed sobą, będzie można osiągnąć tylko wtedy, gdy ideały spółdzielcze sprawiedliwości społecznej, wzajemnej pomocy, współdziałania i solidarności przenikną w najszersze warstwy naszego społeczeństwa. Dlatego też bardzo ważną sprawą jest wpajanie tych ideałów w najmłodszą część naszego społeczeństwa — w młodzież szkolną. Szkoła przygotowuje do życia. Od tego — jak głęboko zdoła się wpoić ideały spółdzielczości w młodzież — zależą przyszłe podstawy ruchu, dobrobyt kraju oraz szerokich warstw ludności. Nic nie zdoła głębiej związać młodzieży jak wspólna praca, jednakowe dążenia, przebyte i pokonane trudności — dlatego też dużą wagę przywiązuje się do prac spółdzielni uczniowskich. Dąży się jednak, by młodzież pod życzliwym nadzorem nauczycielstwa sama prowadziła swe spółdzielnie i wtedy dopiero cel zasadniczy zostanie osiągnięty. Do pracy tej musi się jednak przygotować. Próbą planowego przygotowania zespołów uczniów do prowadzenia spółdzielni uczniowskiej jest uruchomienie przez Spółdzielcze Kursy Korespondencyjne „Zespołów Konkursowych Spółdzielczości Uczniowskiej".

Poznać tę sprawę winno nauczycielstwo szkół powszechnych.

Przedmioty nauki:

1. Dlaczego i jak zakładamy spółdzielnie uczniowskie 5 wykładów; 2. Rachunkowość spółdzielni uczniowskich 10 wykładów. Razem 15 wykładów.

Zespoły szkolne powinny być organizowane w wyższych klasach 6—7 szkoły powszechnej oraz w szkołach średnich. Zespół może liczyć 8—12 osób, a najlepiej 10 osób.

Czas trwania nauki na Grupie Konkursowej Spółdzielczości Uczniowskiej trwać będzie 15 tygodni. Zgłaszać się można odrazu. Informacji udzielają Oddziały Związku Rewizyjnego.

Po zgłoszeniu się i wpłaceniu 100 złotych (25 zł wpisowe i 75 za pierwszych 5 wykładów) zespół przerabia nadesłane wykłady i raz na tydzień wysyła przerobione ćwiczenie.

Po zakończeniu nauki drogą korespondencyjną zespoły zostaną zaproszone na egzamin, połączony z wystawą prac uczniów.

Za 40 zł 2-tygodniowa wycieczka

Konkurs między zespołami polega na tym, że zespoły i ich przewodnicy, które wykażą się najlepszymi wynikami pracy, będą premiowane. Premią będzie 1-tygodniowa wycieczka autami „Społem" po odzyskanych terenach zachodnich — od górskich miejscowości na południu aż po Bałtyk. Wycieczka zakończy się 1-tygodniowym obozem w pięknej miejscowości nad morzem. Razem więc wycieczka i pobyt nad morzem będą trwały 2 tygodnie. Zarówno wycieczka, jak i obóz, odbędą się na koszt „Społem" i Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P.

W jaki sposób odbędzie się konkurs?

Trzy najlepsze zespoły z terenu powiatu wezmą udział w konkursie wojewódzkim. Pięć najlepszych zespołów, wyłonionych na konkursie wojewódzkim, weźmie udział w wycieczce i obozie pod opieką swych przewodników.

Przy 10 uczestnikach kurs kosztuje każdego z nich 40 zł. W zamian za wytrwałość w nauce, za pilność i systematyczność za 40 zł każdy uczeń może spędzić dwa tygodnie na przepięknej wycieczce po naszych ziemiach zachodnich.

Rezultatem nauki będzie prawidłowe założenie spółdzielni uczniowskiej i wzorowe jej dalsze prowadzenie. Za wypełnienie każdego z tych warunków zespoły będą otrzymywały odpowiednią ilość punktów, których suma zdecyduje o końcowym wyniku konkursu.

Z Polskiego Czerwonego Krzyża

WARSZAWA (PAP-dr). Wicemin. spr. zagr. Modzelewski przyjął przewodniczącego Polskiego Czerwonego Krzyża, który złożył sprawozdanie z bytności swej w Londynie i wkrótce uda się do Paryża na międzynarodowy zjazd Czerw. Krzyża.

Nowy Departament

W Ministerstwie Sprawiedliwości utworzony został Departament szkolenia Zawodów Prawniczych i Popularyzacji Prawa.

Zadania nowego departamentu polegać będą m. in. na tworzeniu średniego szkolnictwa zawodowego, które by przygotowało kandydatów do służby w sądownictwie i administracji.

Równocześnie wymieniony departament rozpoczął prace nad zreformowaniem uniwersyteckich studiów prawniczych w kierunku zmiany ich programu, a w szczególności — połączenia studiów teoretycznych z zajęciami praktycznymi w sądownictwie.

Wreszcie do zadań nowoutworzonego departamentu należeć będzie akcja wydawnicza (tekstów ustaw, komentarzy, zbiorów praw), jak również kierownictwo ruchem naukowo-prawniczym w Polsce oraz współpraca na tym terenie z międzynarodowym światem prawniczym.

Na stanowisko Dyrektora wymienionego departamentu powołany został adw. Jerzy Jodłowski.

PRZETARG NIEOGRANICZONY NR V — 23

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych Gdańsk w Bydgoszczy zaprasza do składania ofert na dostawę różnych konstrukcji, wytrzymałości, długości i średnic lin stalowych i kauszy w/g specyfikacji.

Oferty należy składać przed terminem rozpoczęcia przetargu do skrzynki ofertowej mieszczącej się w holu DOKP Gdańsk w Bydgoszczy ul. Dworcowa 63, względnie nadesłać pocztą do Wydziału Zasobów DOKP Gdańsk w Bydgoszczy.

Termin rozpoczęcia przetargu godz. 11-ta dnia 1 grudnia 1945 r.

Bliższych informacji udziela i wydaje specyfikacje w godz. urzędowych Wydział Zasobów DOKP Gdańsk w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 63, pokój Nr 58.

REDAKCJA GŁÓWNA administracja Bydgoszcz, ul. Jagiellońska nr 17-19
Redakcja warszawska Oddział centralny w Warszawie ul. Żulińskiego nr 3 dyr. Oddziału red. Edmund Świdziński zastępca red. Henryk Korotyński

Oddziały
POZNAŃ, ul. Działyńskich 8, m. 4, dyr. Oddziału red. Henryk Śmigielski; ŁÓDŹ, ul. Piotrowska 6, kier. Oddziału red. Czesław Gumkowski, GDYNIA-GDAŃSK, w Gdyni ul. Abrahama 49, Tel. 270-82 kierownik Oddziału red. Alojzy Męclewski KRAKÓW, ul. Sławkowska 14. kier. Oddziału red. Aleksander Olchowicz, zastępca red. Stanisław Habzda KATOWICE kier. Oddziału red. Stanisław Sukiennicki
Pododdziały
[illegible] TORUNIU GNIEŹNIE [illegible]OSTROWIE

Redaktor naczelny przyjmuje w redakcji głównej we wtorki i środy od godz. 10-tej do 12-tej w redakcji warszawskiej w soboty od godziny 14—16

Odpowiedzialni kierownicy działów: polityki wewnętrznej red. Józef Kozłowski, polityki zagranicznej — red. Kazimierz Małycha, gospodarczego — dr D. J. Tilgner i dr Stefan Haupe, kultury i sztuki — prof. Marian Turwid, krytyki literackiej i felietonu — red. Adam Grzymała-Siedlecki, zagadnień niemieckich — red. Edmund Męclewski, sportowego Krzysztof Boruń, kobiecego — red. Franciszka Andrysówna, potocznych, — red. Edmund Klessa, filmowego red. Janina Kłodzińska, fotografii i karykatury Edmund Heydak.

Drukiem Zakł. Graf. Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Bydgoszczy, ul. Jagiellońska 37 E-08224